

FINANSPOLICY

Ödeshögs kommun

Antagen av kommunfullmäktige, 2017-05-16 § 21/2017

1 Finanspolicyens syfte

Finanspolicyen omfattar den finansieringsverksamhet som bedrivs inom Ödeshögs kommunkoncern. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

För förvaltningen av kommunens pensionsmedel ska en särskild policy fastställas av kommunfullmäktige.

Syftet med denna finanspolicy är att:

- Fastställa finansverksamhetens mål.
- Fastställa ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska organiseras.
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten.
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

2 Finansverksamhetens mål

Kommunens och dess bolags finansverksamhet ska bedrivas på ett säkert och affärsmässigt sätt. Verksamheten ska vara utan spekulativa inslag och tillhandahålla den finansiering som krävs för beslutade investeringar och verksamhet.

Finansverksamhetens mål är att:

- Säkerställa betalningsförmågan på kort och lång sikt.
- Finanspolicyens tillämpning över tid ska ge en god avkastning på koncernens likviditet samt en jämn och balanserad kostnad för kommunens/bolagets upplåning.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med en god intern kontroll.

3 Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar för den kommunala koncernen. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegeringsförteckning.

3.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige beslutar om:

- Finanspolicy med eventuella revideringar.
- Finansiering via upplåning och maximal amorteringstid på densamma.
- Kommunens totala låneram för respektive år.
- Beloppsramar och villkor för kommunens utlåning.

- Beloppsramar och villkor för borgen
- Finansiella mål under kommande budgetår

3.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska:

- Vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy.
- Utarbeta riktlinjer för den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunens finanspolicy efterlevs.
- Verkställer upplåning genom tjänsteman som delegerats uppgiften.

3.3 Kommunala bolags ansvar

Kommunala bolag ska:

- Inom ramen för kommunens övergripande policy, fastsätta en finanspolicy enligt de ägardirektiv som fastställts på bolagsstämman.
- I enlighet med denna policy förvalta egna finansieringsbehov och risker som verksamheten kräver.

4 Likviditetsförvaltning

Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank.
- Ej utnyttjade kreditlöften.
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

4.1 Koncernkonto

Kommunen och de kommunala bolagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem.

4.2 Betalningsberedskap

Kommunen ska ha tillgängliga likvida medel som motsvarar betalningsberedskap om 30 betalningsdagar. Likviditetsöverskott som inte är tillfällig - utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap - ska i första hand användas för att amortera låneskulder.

4.3 Utlåning

Kommunens utlåning grundar sig på de ramar och villkor som kommunfullmäktige beslutat.

4.4 Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument med godkända motparter.

Instrumenten måste vara kapitalgaranterade.

Placerade medel som uppgår till minst en betalningsberedskap enligt punkt 4.2 ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar

Överskjutande likviditet får placeras i olika kapitalgaranterade instrument.

För placering av kortfristig överskottslikviditet är följande motparter godkända:

- Svenska staten
- Kommuninvest
- Svenska kommuner och landsting
- Av kommunen hel- eller delägda bolag
- Banker med tillstånd från Finansinspektionen

Placeringar i övriga former får inte ske. Alla placeringar ska göras i svenska kronor.

5 Borgen

Kommunal borgen lämnas i normalfallet endast till bolag ingående i kommunkoncernen.

Bolagen inom kommunkoncernen får endast uppta lån med kommunal borgen som säkerhet.

Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansierats med borgenslån är försäkrade. Därför ska alla borgensåtaganden för investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att låntagaren ska hålla investeringsobjektet försäkrat under hela den tid borgen ska gälla. Kommunen kan också vid önskemål om kommunal borgen ställa som villkor att andra typer av säkerheter ska lämnas till kommunen eller att kommunen genom avtal skaffar kontroll över gäldenärens övriga säkerheter (t.ex. pantbrev i egendom).

6 Finansiering

Kommunfullmäktige fattar beslut om ramar för långfristig upplåning.

Beslut om att ingå avtal om finansiell leasing jämföras med upplåning och ska fattas av kommunfullmäktige. Gäller inte operationell leasing.

Varje ny derivatprodukt som ska användas, förutom de som nämns i 6.3.2, ska beslutas av kommunstyrelsen/bolagsstyrelsen.

Kommunen ska inte bedriva någon form av arbitrage.

För upplåning av kortfristig och långfristig finansiering är följande instrument tillåtna:

- Checkkredit

- Reverslån

För upplåning är följande motparter godkända:

- Kommuninvest
- Banker med banktillstånd från Finansinspektionen

6.1 Målsättning

Den övergripande målsättningen för skuldförvaltningen är att:

- Säkerställa betalningsförmågan på kort och lång sikt
- Inom finanspolicyns ramar och riktlinjer maximera det finansiella resultatet

6.2 Riskhantering

6.2.1 Refinansieringsrisk

För att minska finansieringsrisken ska kapitalbindningen spridas över tid. I kommunen ska nedanstående normportfölj vara vägledande.

Kapitalbindning	< 1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år	6-7 år	7-8 år	8-9 år	9-< år
Maximalt	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Minimalt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

6.2.2 Ränterisk

För att begränsa ränterisken ska räntebindingstiden i låneportföljen spridas över tid. I kommunen ska nedanstående normportfölj vara vägledande.

Normportfölj lång

Löptid	Lång	Min	Max
< 1 år	25%	15%	35%
1 - 3 år	15%	5%	25%
3 - 5 år	20%	10%	30%
5 - 7 år	20%	10%	30%
7 - 10 år	20%	10%	30%
Snitträntebindning (år)	4,0	3,0	5,0

6.3 Valutarisk

Placering och upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras om de uppgår till ett motvärde motsvarande minst 1 mkr.

6.3.1 Derivat

Godkända derivatinstrument med godkända motparter får användas i samband med upplåning under förutsättning att:

- Kapitalbindningen på den underliggande finansieringen överensstämmer med löptiden på räntederivatet.
- Rängebbindningsdagar på den underliggande finansieringen överensstämmer med räntebbindningsdagar på räntederivatet.
- Den underliggande finansieringen och räntederivatet har samma räntebas, normalt 3 månaders Stibor.

6.3.2 Godkända derivat och motparter

Derivat kan användas i affärsverksamheten för att minimera risker och/eller justera rängebbindningen i portföljen. Alla derivat ska vara kopplade till en underliggande placering/upplåning. Transaktioner får endast ske med, i förväg, godkända motparter.

Följande räntederivat är godkända:

- Ränteswap
- Rängebetak
- Rängebkorridor

Kommunen/bolaget har i övrigt inte rätt att ställa ut optioner.

Följande svenska banker/kreditinstitut är godkända motparter för derivattransaktioner:

- Kommuninvest
- Danske Bank
- Handelsbanken
- Nordea
- SEB
- Swedbank
- Fristående Sparbanker

För att kunna ingå avtal om räntederivat krävs att ett underliggande ISDA-avtal, som reglerar de övergripande avtalsvillkoren träffats med den aktuella motparten.

7 Rapportering

Kommunstyrelsen ska två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet. Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation
- Befintliga upplånings- placeringsvolym
- Förfallostruktur
- Räntebindning
- Kommunens borgensåtagande fördelade på respektive motpart

I respektive bolags arbetsordning för styrelsen framgår hur ofta rapportering ska ske.

Definitioner av finansiella risker

Likviditetsrisk

Risken för att inte ha tillräcklig betalningsberedskap för att kunna möta planerade och/eller oförutsedda utgifter. Med god betalningsberedskap avses att alltid ha tillgängliga likvida medel motsvarande ca en månads löpande utgifter för innevarande budgetår.

Finansieringsrisk eller refinansieringsrisk

Risken för att vid varje givet tillfälle inte få tillgång till nödvändig finansiering för befintliga eller nya lån eller att refinansiering endast kan ske med kraftigt ökade kostnader som följd. Finansieringsrisken ökar om en större del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

Ränterisk

Risken för att förändringar i räntenivån påverkar negativt genom ökade räntekostnader. Ränterisken uppstår då räntan på olika löptider, avkastningskurvan, rör sig från en given nivå. Exponering för ränterisk uppstår om man har räntebärande skulder i portföljen.

Valutakursrisk

Risken uppstår bl. a. när valutakurser rör sig mot SEK. Exponering för valutakursrisk uppstår bl. a. om man har kassaflöden, tillgångar eller skulder denominerade i annan valuta än SEK.

Motpartsrisk

Risken för att motparten i en finansiell transaktion inte kan fullfölja sina åtaganden att betala eller leverera. Tillåtna motparter ska godkännas av kommunfullmäktige eller bolagets styrelse.

Operativ risk

Risk för förlust/skada som uppstår till följd av att t.ex. interna processer eller rutiner inte är ändamålsenliga eller felaktiga, mänskliga fel, felaktiga system eller brister i legal hantering. Operativa risker ska minskas genom en väl anpassad intern organisation och god intern kontroll.

Ordförklaring

Arbitrage

Utnyttjande av obalanser mellan två eller fler marknader, en kombination av matchande handelsmöjligheter utnyttjas för att utnyttja obalanser mellan marknaderna, som består av skillnader i marknadspriser.

Finansiell leasing

Ett leasingavtal vari de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Äganderätten kan, men behöver inte, slutligen övergå till leasetagaren.

ISDA-avtal

International Swaps and Derivatives Association. ISDA-avtal är ett standardavtal för att reglera handel av derivat mellan två motparter.

Operationell leasing

Ett leasingavtal som inte är ett finansiellt leasingavtal

Option

En option är ett avtal mellan en optionsutställare och en optionsinnehavare som ger innehavaren rätten, men inte skyldigheten, att i framtiden köpa eller sälja en underliggande tillgång till ett på förhand bestämt pris.

Räntekorridor

Korridor – eller gap – mellan Riksbankens inlånings- och utlåningsränta, som reporäntan måste hållas inom.

Inlåningsräntan är alltid 0,75% lägre än reporäntan och utlåningsräntan alltid 0,75% högre än reporäntan.

Ränteswap

Ett avtal mellan två motparter där ett ränteflöde byts mot ett annat. Vanligen skiftas ena partens åliggande att betala fasta räntebetalningar mot andra partens rörliga ränteåtaganden.

Räntetak

Räntetak innebär att räntan under en viss period garanterat inte överskrider en fastställd räntesats, taket. Räntan rör sig fritt under tiden, men blir aldrig högre än taket.